

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (۲۱): اعتبارات خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۲۷۳

دوره دوازدهم - سال دوم

ثبت: ۳۸۱

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (۲۱): اعتبارات خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان

نوع گزارش: طرح/لایحه ■، نظارتی □، راهبردی □، پیش‌نویس قانون □

نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه زنان و خانواده)

تهیه و تدوین کننده: بهزاد خلیلی

ناظر علمی: موسی بیات

اظهار نظر کنندگان: محمد برزگر خسروی (دفتر مطالعات حقوقی)، مرتضی کیانی (دفتر مطالعات بخش

عمومی) و محمد جمور (دفتر مطالعات اقتصادی)

همکار: اکرم باجلان

صفحه‌آرا: سیده فاطمه ابوطالبی

ویراستار ادبی: مژگان کاظمی

واژه‌های کلیدی:

۱. خانواده، جمعیت و زنان

۲. نوجوانان و جوانان

۳. لایحه بودجه ۱۴۰۵

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۱/۵

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده.....	۱
خلاصه مدیریتی.....	۱
۱. مقدمه.....	۴
۲. بررسی اعتبارات دستگاه‌های متولی.....	۴
۳. بررسی اعتبارات برنامه‌های مشترک.....	۸
۳-۱. کاهش اعتبارات برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان».....	۸
۴. بررسی برنامه‌ها و اعتبارات با محوریت جوانی جمعیت.....	۱۲
۴-۱. افزایش حداقل اعتبارات برای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و نامشخص بودن متولی آن.....	۱۲
۴-۲. اختصاص کارت امید مهر به مادران.....	۱۳
۴-۳. حذف تسهیلات فرزندآوری.....	۱۳
۴-۴. ثابت ماندن امتیازهای کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت.....	۱۳
۴-۵. حذف معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت.....	۱۴
۴-۶. حذف احکام مربوط به مسکن و زمین رایگان؛ موضوع قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت.....	۱۴
۵. بررسی برنامه‌ها و اعتبارات با محوریت جوانان.....	۱۴
۵-۱. حذف تسهیلات ازدواج.....	۱۴
۵-۲. حذف سهم جوانان از اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان.....	۱۵
۵-۳. پیش‌بینی جذب و به‌کارگیری مدیران نخبه جوان.....	۱۶
۶. بررسی برنامه‌ها و اعتبارات با محوریت نوجوانان.....	۱۶
۷. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....	۱۸
منابع و مآخذ.....	۲۰

فهرست جداول

۱. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های متولی امور خانواده، زنان و جمعیت براساس (جداول ۷-ب) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴.....	۶
۲. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های متولی امور نوجوانان و جوانان براساس (جداول ۷.ب) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴-.....	۷
۳. مقایسه مجموع اعتبارات برنامه مشترک در حوزه خانواده، جمعیت، زنان و جوانان براساس (جدول شماره ۶/۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴.....	۹
۴. مقایسه متولیان، اعتبارات و زیربرنامه‌های برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در (جدول شماره ۱۲) لایحه بودجه ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴.....	۱۱
۵. مقایسه میزان رشد اعتبارات وزارت ورزش و جوانان از محل ۲۷ درصد در لایحه بودجه ۱۴۰۵ در مقایسه با ۱۴۰۴.....	۱۶

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱. نمودار سهم دستگاهی از کل اعتبارات دستگاه‌های متولی امور خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان ۵
- شکل ۲. نمودار سهم دستگاه‌ها از اعتبارات برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ ۱۰
- شکل ۳. نمودار میزان رشد اعتبارات دستگاه‌های متولی اجرای برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ ۱۰

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور (۲۱):
اعتبارات خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان

Doi: [10.22034/mrc.report.21273](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21273)

چکیده

مقایسه لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد سهم اعتبارات دستگاه‌های متولی موضوع‌های خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان با ۲۳٫۶ افزایش به ۳٫۴ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. با این حال کاهش بودن اعتبارات اندک برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» و نقش نداشتن دستگاه‌های مهم اجرایی ذیل این برنامه، مشخص نبودن متولی اعتبارات جمعیتی، حذف تسهیلات فرزندآوری، در نظر نگرفتن معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، در نظر نگرفتن احکام مربوط به مسکن و زمین رایگان، عدم افزایش امتیاز کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، تمرکز قالب‌محور در موضوع نوجوان به جای توجه مسئله‌محور به آن، حذف تسهیلات ازدواج جوانان، حداقلی بودن اعتبارات حوزه جوانان در وزارت ورزش و جوانان و نبود سهم مشخص برای امور جوانان از اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان از جمله چالش‌های لایحه هستند. در این راستا، مشخص کردن دبیرخانه ستاد ملی جمعیت به‌عنوان متولی اعتبارات جمعیتی، اعمال معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و در نظر گرفتن ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت با موضوع افزایش امتیازهای کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد در جدول الزامات مصارف لایحه بودجه و تعیین سهم ۴۰ درصدی از اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان از محل ۰٫۲۷ درصد مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد به جوانان (ازدواج، مهارت‌آموزی شغلی و اوقات فراغت) در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ پیشنهاد می‌شود.

خلاصه مدیریتی

مسئله اصلی

با توجه به ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی و همچنین اهمیت توجه به موضوع‌های فرابخشی خانواده، جمعیت، زنان، نوجوانان و جوانان در نظام حکمرانی، بررسی و ارزیابی این موضوع در لایحه می‌تواند درک صحیحی از میزان و کیفیت توجه دولت به امور فرابخشی یاد شده نشان دهد که این مهم مورد توجه گزارش حاضر قرار گرفته است.

نقاط ضعف و قوت لایحه

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد اعتبارات دستگاه‌های متولی موضوعات خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان شامل معاونت امور زنان و خانواده، دبیرخانه ستاد ملی جمعیت، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و معاونت امور جوانان وزارت ورزش و جوانان به ۳,۴ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است که سهم آن از منابع عمومی دولت تقریباً ۰,۵۷ درصد است و حدود ۹۳ درصد از این اعتبارات متعلق به معاونت امور جوانان و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است. به طور کلی نکات مهم موجود در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در نسبت با موضوع‌های فرابخشی خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان عبارت‌اند از:

- اعتبارات پیش‌بینی شده برای برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» با ۲۱,۲ درصد کاهش به نسبت قانون بودجه سال ۱۴۰۴ به ۲,۲۶ هزار میلیارد تومان رسیده است.
- اعتبارات برنامه از محل یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی ذیل (جدول شماره ۱۲) از ۹۲۰ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با ۵۴,۳ درصد کاهش به ۴۲۰ میلیارد تومان تنزل یافته و بدون متولی است.

در موضوع جوانی جمعیت:

- به‌رغم اتخاذ سیاست اعطای امیدکارت به مادران با اعتبار ۱۴ هزار میلیارد تومان، اما متولی این اعتبار مشخص نیست. همچنین مجموع اعتبار در نظر گرفته شده برای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت ۸ هزار میلیارد تومان است که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ صرفاً با ۱,۳ درصد رشد همراه بوده است. این در حالی است که دبیرخانه ستاد ملی جمعیت به‌عنوان راهبر سیاست‌های جمعیتی به‌ویژه قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت شناخته می‌شود و ایفای نقش این دبیرخانه در اجرای سیاست مذکور می‌تواند مؤثر باشد. اما در لایحه بودجه دبیرخانه نقش تضعیف شده‌ای دارد. بنابراین، مسئولیت دستگاه متولی با ابهام مواجه شده و نظارت‌پذیری مقرر در اصل (۵۵) قانون اساسی توسط دیوان محاسبات مخدوش خواهد شد.

- تسهیلات فرزندآوری از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ حذف شده است. با وجود اختیار دولت در خصوص پیش‌بینی منابع برای تسهیلات فرزندآوری، اما حذف این سیاست از لایحه بودجه که در قوانین بودجه سنواتی به‌صورت مداوم دیده شده و پشتوانه اجرای چندین ساله دارند، پدیدار شدن فضای نااطمینانی در جامعه نسبت به حمایت باثبات و مداوم دولت از موضوع فرزندآوری خانواده‌ها را شدت می‌بخشد. لذا مطلوب است مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ برای مبلغ تسهیلات فرزندآوری برای هر فرد متناسب با تورم سالیانه، شیوه و جزئیات بازپرداخت شامل دوره زمانی و تضامین، تکلیف بانک‌ها به انتشار تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در نوبت به‌صورت عمومی تصمیم بگیرد.

- امتیازهای کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و مورد (۵) بند «الف» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴، در لایحه افزایش نیافته‌اند که این موضوع خلاف صدر اصل (۵۲) قانون اساسی است.

- معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و بند «ه» تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ در لایحه در نظر گرفته نشده است.

- احکام مربوط به مسکن و زمین رایگان ذیل قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت؛ موضوع بندهای «پ» و «ت» تبصره «۱۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ از لایحه بودجه حذف شده‌اند.

در موضوع نوجوان:

- برخلاف گذشته، نوجوانان در مقایسه با کودکان تفاوت‌های بنیادینی پیدا کرده‌اند، اما در تمام سیاست‌های پیش‌بینی شده در لایحه، نوجوان همراه با کودک مخاطبان برنامه معرفی شده‌اند که این مسئله ممکن است به پدیده «کودکانگاری نوجوان» در اجرای برنامه منجر شود.

- به جای توجه مسئله‌محور و برنامه‌ای به موضوع نوجوان، عمدتاً عملکرد و اقدام‌ها مبتنی بر قالب‌ها تعریف شده‌اند.

در حوزه جوانان:

- اعتبارات اختصاص داده شده به امور جوانان در وزارت ورزش و جوانان بسیار اندک و به‌طور تقریبی، حداقل ۵,۹ درصد کل اعتبارات وزارت ورزش و جوانان برآورد می‌شود.

- تسهیلات ازدواج جوانان از لایحه بودجه حذف شده است. با وجود اختیار دولت در خصوص پیش‌بینی منابع در لایحه بودجه برای تسهیلات ازدواج اختیار داشته، اما حذف این سیاست ریشه‌دار و مهم تبعات منفی را در تشکیل خانواده جوانان در پی خواهد داشت. لذا شایسته است که مجلس شورای اسلامی در خصوص مبلغ تسهیلات ازدواج برای هر فرد متناسب با تورم سالیانه، شیوه و جزئیات بازپرداخت شامل دوره زمانی و تضامین، تکلیف بانک‌ها به انتشار تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در نوبت به‌صورت عمومی و همچنین تمهید ویژه برای کاهش تعداد افراد در صف انتظار برای دریافت تسهیلات ازدواج تصمیم بگیرد.

- حکم مشخص‌کننده سهم امور جوانان از اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان؛ موضوع بند «گ» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۴، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در نظر گرفته نشده است.

پیشنهاد‌های مرکز پژوهش‌ها

- برنامه کلی «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» به سه برنامه «زنان و خانواده»، «جوانی جمعیت» و «جوانان» تفکیک شود و ذیل دستگاه‌ها متناسب با مأموریت‌های آنها، هر کدام از این برنامه‌ها تعریف شوند.

- درج نام معاونت امور زنان و خانواده و وزارت ورزش و جوانان ذیل (جدول شماره ۱۲) لایحه بودجه، برای دریافت اعتبارات برابر برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان».

- مشخص کردن دبیرخانه ستاد ملی جمعیت به‌عنوان متولی هر دو اعتبار ۱۴ هزار میلیارد تومان؛ امیدکارت مادران و ۸ هزار میلیارد تومان؛ جهت اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در (جدول شماره ۹) لایحه.

- اعمال امتیازهای کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در جدول الزامات مصارف قانون بودجه.

- تعیین سهم ۴۰ درصدی برای امور جوانان (ازدواج، مهارت‌آموزی شغلی و اوقات فراغت) از کل اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان از محل منابع ۰,۲۷ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده ۹ درصد، در ستون «موضوع» مقابل ردیف با شماره طبقه‌بندی ۵۳-۷۳۰۰۰۰ در (جدول شماره ۷-۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵.

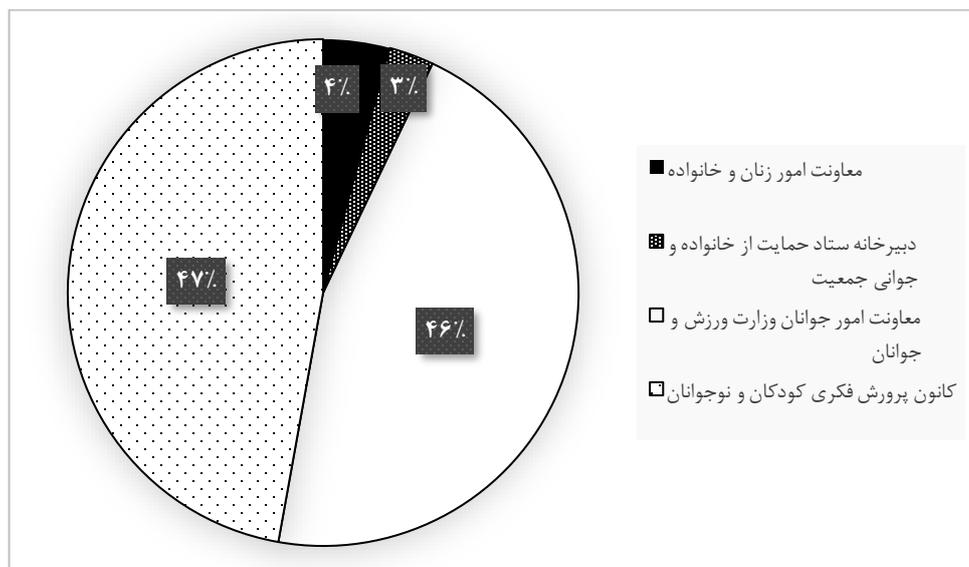
۱. مقدمه

یکی از منابع برای ارزیابی میزان و نوع توجه دولت‌ها به موضوع‌های مختلف، لایحه بودجه سنواتی است که در آن مشخص می‌شود قوه مجریه قرار است به چه موضوع‌هایی و با چه کیفیتی بپردازد. دولت چهاردهم در حالی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور را تقدیم مجلس شورای اسلامی کرده است که تغییر مهم در مقایسه با روبه سال گذشته، تنظیم سند بودجه با محوریت ماده واحد شامل الزامات منابع و مصارف، جداول کلان و تفصیلی و برنامه‌های اجرایی؛ موضوع بند «ب» قانون اصلاح مواد (۱۸۰) و (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ارسال آن به مجلس بوده است. با درک این تغییرها، گزارش حاضر میزان و نوع توجه دولت به موضوع‌های فرابخشی خانواده، جمعیت، زنان، نوجوانان و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور؛ شامل اعتبارات دستگاه‌های متولی این امور فرابخشی، اعتبارات برنامه‌های مرتبط با این امور و تغییرهای آن نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۴ را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده است.

۲. بررسی اعتبارات دستگاه‌های متولی

در نظام حکمرانی کشور معاونت امور زنان و خانواده به‌عنوان متولی اصلی موضوع زنان و خانواده، دبیرخانه ستاد حمایت از خانواده و جوانی جمعیت متولی موضوع جمعیت و وزارت ورزش و جوانان (معاونت امور جوانان) به‌عنوان متولی امور جوانان شناخته می‌شوند. نوجوان نیز در نظام حکمرانی فاقد دستگاه متولی اصلی است، اما کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تنها دستگاه اجرایی کشور است که همراه با موضوع کودک، حول موضوع نوجوان نیز مأموریت دارد. بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور نشان می‌دهد، مجموع اعتبارات ۵ دستگاه یادشده در امور خانواده، جمعیت، زنان، نوجوانان و جوانان در حدود ۳,۴ هزار میلیارد تومان^۱ پیش‌بینی شده است که این عدد معادل ۰,۵۷ درصد کل منابع عمومی دولت محاسبه می‌شود. در این میان ۴۷ درصد اعتبارات یادشده به دستگاه متولی امور نوجوان؛ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تعلق دارد، ۴۶ درصد به امور جوانان و معاونت امور جوانان وزارت ورزش و جوانان اختصاص دارد، ۴ درصد سهم معاونت زنان و خانواده و سهم دبیرخانه ستاد ملی جمعیت صرفاً ۳ درصد است.

۱. برای محاسبه عدد کل، اعتبارات دستگاهی معاونت امور زنان و خانواده و دبیرخانه ستاد ملی جمعیت مشخص هستند، اما سهم معاونت امور جوانان از کل اعتبارات وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه عنوان نشده است. بدین سبب اعتبار برنامه‌های ۱۵,۶۶۱,۰۹۸ میلیون ریال که برای امور جوانان به وزارتخانه اختصاص یافته به‌عنوان اعتبار معاونت در نظر گرفته شده است.

شکل ۱. نمودار سهم دستگاهی از کل اعتبارات دستگاه‌های متولی امور خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

مأخذ: یافته‌های تحقیق.

مقایسه لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد کل اعتبارات دستگاه‌های متولی به میزان ۲۳,۶ درصد رشد یافته است که عمده این رشد مربوط به حوزه جوانان و نوجوانان است. این در حالی است که اعتبارات معاونت امور زنان و خانواده با رشد ۲,۱ درصدی از ۱۴۱ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۴ به ۱۴۴ میلیارد تومان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ افزایش یافته است. همچنین اعتبارات دبیرخانه ستاد ملی جمعیت از ۱۰۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۴ با ۳ درصد کاهش به ۹۷ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۵ تنزل یافته است. دبیرخانه ستاد ملی جمعیت، به‌عنوان نهاد راهبری قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت شناخته می‌شود و با وجود آنکه دبیرخانه یک نهاد ستادی است، اما کاهش اعتبارات این دستگاه موجب تضعیف جایگاه و اخلاص در انجام مأموریت‌های او خواهد شد.

جدول ۱. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های متولی امور خانواده، زنان و جمعیت براساس (جداول ۷-ب) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴

برحسب میلیون ریال

میزان رشد برحسب درصد	اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای									نام سند	دستگاه اجرایی		
	جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای				هزینه‌ای					عنوان دستگاه اصلی/اجرایی	شناسه ملی	شماره طبقه‌بندی
		جمع	اختصاصی	متفرقه جدول ۷	عمومی جدول ۷	جمع	اختصاصی	متفرقه جدول ۷	عمومی جدول ۷				
-	۱,۴۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	-	-	۱۰,۰۰۰	۱,۴۰۰,۰۰۰	-	-	۱,۴۰۰,۰۰۰	قانون بودجه سال ۱۴۰۴	معاونت امور زنان و خانواده	۱۴۰۰۳۶۸۱۸۵۶	۱۰۱۰۲۴
۲,۱	۱,۴۴۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۱,۴۲۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۴۲۰,۰۰۰	لایحه بودجه سال ۱۴۰۵			
-	۱,۰۰۰,۰۰۰	-	-	-	-	۱,۰۰۰,۰۰۰	-	-	۱,۰۰۰,۰۰۰	قانون بودجه سال ۱۴۰۴	دبیرخانه ستاد حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	۱۴۰۱۲۹۱۷۵۶۳	۱۳۱۵۵۰
-۳	۹۷۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۹۷۰,۰۰۰	۰	۰	۹۷۰,۰۰۰	لایحه بودجه سال ۱۴۰۵			

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

با وجود رشد ۲۳,۶ درصدی اعتبارات معاونت امور جوانان (احتساب اعتبارات برای برنامه با کد ۱۲۷ ذیل وزارتخانه) از سال ۱۴۰۴ تا ۱۴۰۵، اما همچنان سهم اعتبارات بخش جوانان از وزارت ورزش و جوانان ناچیز و حداقلی است؛ به طوری که به صورت تخمینی ۵,۹ درصد از اعتبارات وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ به امور جوانان اختصاص دارد. از سوی دیگر، با وجود رشد حدود ۱۲ درصدی مجموع اعتبارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از قانون بودجه سال ۱۴۰۴ تا لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اما اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این دستگاه با ۲۰ درصد کاهش مواجه بوده است.

جدول ۲. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های متولی امور نوجوانان و جوانان براساس (جداول ۷. ب) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴

برحسب میلیون ریال

اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای									نام سند	دستگاه اجرایی		
جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای				هزینه‌ای					عنوان دستگاه اصلی/اجرایی	شناسه ملی	شماره طبقه‌بندی
	جمع	اختصاصی	متفرقه جدول ۷	عمومی جدول ۷	جمع	اختصاصی	متفرقه جدول ۷	عمومی جدول ۷				
۲۲۴,۲۷۵,۶۰۰	۱۲۹,۸۹۰,۱۰۰	-	۱۰۱,۷۱۶,۰۰۰	۲۸,۱۷۴,۱۰۰	۹۴,۳۸۵,۵۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۵۱,۵۸۵,۵۰۰	۳۴,۸۰۰,۰۰۰	اعتبارات کل وزارتخانه	قانون بودجه سال ۱۴۰۴	وزارت ورزش و جوانان	۱۲۸۵۰۰
۱۲,۶۸۵,۴۷۶	-	-	-	-	۱۲,۶۸۵,۴۷۶	-	۱۰,۶۴۵,۱۶۷	۲,۰۴۰,۳۰۹	کلی اعتبارات ^۱			
۵,۷	۱۳,۴	.	۲۰,۶	۵,۹	معاونت امور جوانان ذیل برنامه با کد ۱۲۷			
۲۶۵,۰۴۷,۰۹۳	۱۴۹,۷۵۴,۰۹۳	.	۱۳۶,۳۸۰,۰۰۰	۱۳,۳۷۴,۰۹۳	۱۱۵,۲۹۳,۰۰۰	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۶۱,۱۳۳,۰۰۰	۴۰,۱۷۰,۰۰۰	اعتبارات کل وزارتخانه			
۱۵,۶۶۱,۰۹۸	-	-	-	-	۱۵,۶۶۱,۰۹۸	.	۱۳,۶۸۲,۰۰۰	۱,۹۷۹,۰۹۸	کلی اعتبارات			
۵,۹	۱۳,۶	.	۲۲,۴	۴,۹	معاونت امور جوانان ذیل برنامه با کد ۱۲۷			
۱,۴۳۵,۰۰۰	۱,۴۳۵,۰۰۰	.	.	۱,۴۳۵,۰۰۰	۱۳,۲۰۰,۰۰۰	.	.	۱۳,۲۰۰,۰۰۰	قانون بودجه سال ۱۴۰۴	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۲۸۴۰۰۰	
۱۶,۱۴۸,۰۰۰	۱,۱۴۸,۰۰۰	.	.	۱,۱۴۸,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	.	.	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	لایحه بودجه سال ۱۴۰۵			

مآخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

۱. در این ردیف از ارقام اعتبارات برنامه‌ی «تکلیف نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان وزارت ورزش و جوانان» با کد ۱۲۷ ذیل وزارت ورزش و جوانان در (جدول شماره ۷) استفاده شده است که تمام آن در امور جوانان هزینه می‌شود.

۳. بررسی اعتبارات برنامه‌های مشترک

۳-۱. کاهش اعتبارات برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» براساس (جدول شماره ۶/۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، برای برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» مبلغی معادل ۲,۲۶ هزار میلیارد تومان اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته شده است. این در حالی است که در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، میزان اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته شده برای برنامه یادشده، ۲,۸۷ هزار میلیارد تومان بوده است. بنابراین براساس مقایسه این دو عدد، مشخص می‌شود که اعتبار این برنامه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، به میزان ۲۱,۲ درصد کاهش یافته است. در این خصوص تفاوت دیگر لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴، مربوط به اختصاص ۱۰۷ میلیارد تومان اعتبار ذیل بودجه شرکت‌های دولتی برای اجرای برنامه مذکور است.

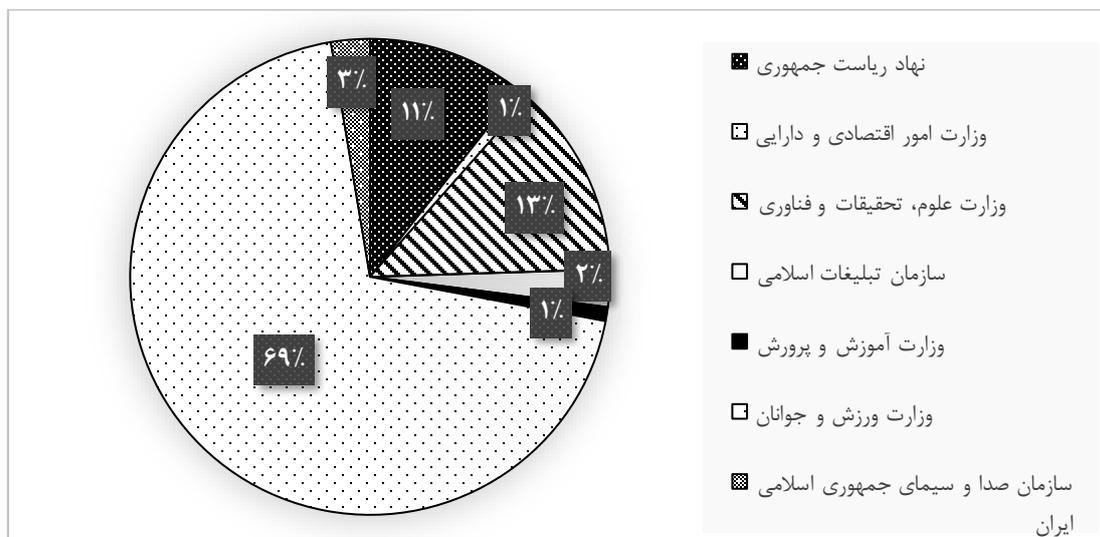
جدول ۳. مقایسه مجموع اعتبارات برنامه مشترک در حوزه خانواده، جمعیت، زنان و جوانان براساس (جدول شماره ۶/۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴

برحسب میلیون ریال

شماره طبقه‌بندی	سال	عنوان	هزینه			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			بودجه شرکت‌های دولتی	
			عمومی	متفرقه	اختصاصی	جمع	متفرقه	اختصاصی	جمع	هزینه‌های سرمایه‌ای
۱۲۷	قانون بودجه سال ۱۴۰۴	تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان	۸۸۵۱,۳۰۹	۱۰,۶۴۵,۱۶۷	۹,۲۰۰,۰۰۰	۲۸,۶۹۶,۴۷۶	۰	۰	۱۰,۰۰۰	۰
	لایحه بودجه سال ۱۴۰۵	تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان	۸۸۸۴,۷۹۶	۱۳,۶۸۲,۰۰۰	۰	۲۲,۵۶۶,۷۹۶	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۱,۰۷۳,۷۵۰

مآخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

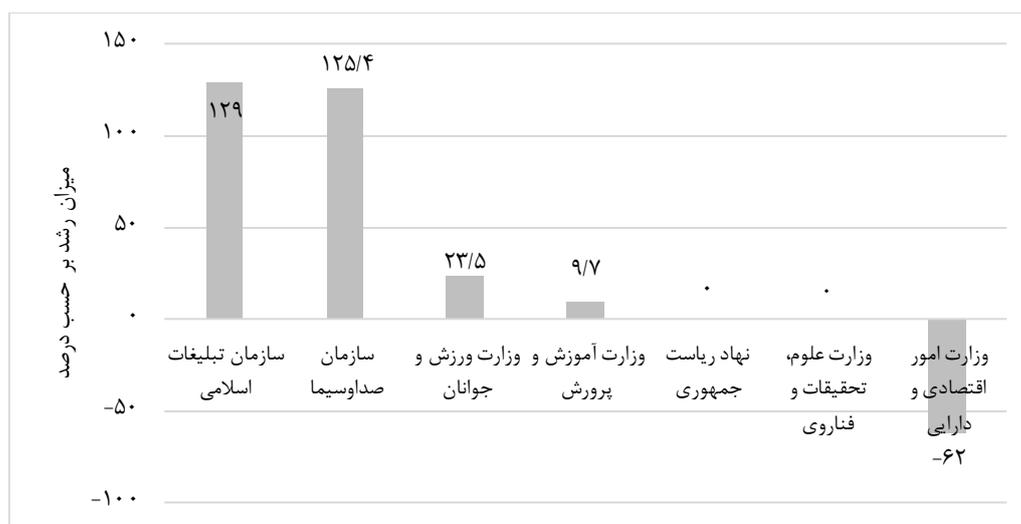
براساس (جدول شماره ۷) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اعتبارات این برنامه میان ۷ دستگاه دولتی و غیردولتی اعم از؛ نهاد ریاست جمهوری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و وزارت ورزش و جوانان تقسیم شده است که بیشترین سهم از این اعتبارات متعلق به وزارت ورزش و جوانان با ۶۹ درصد و با اعتبار ۱,۵۷ هزار میلیارد تومان و کمترین اعتبار برای وزارت اقتصاد و امور دارایی است.

شکل ۲. نمودار سهم دستگاه‌ها از اعتبارات برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

مقایسه اعتبارات برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» به تفکیک دستگاهی در لایحه مذکور با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد بیشترین میزان رشد اعتبارات مربوط به سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان صدا و سیما بوده، اعتبارات نهاد ریاست جمهوری (معاونت امور زنان و خانواده و دبیرخانه ستاد ملی جمعیت) و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ثابت مانده و اعتبارات وزارت امور اقتصادی و دارایی به میزان ۶۲ درصد کاهش یافته است.

شکل ۳. نمودار میزان رشد اعتبارات دستگاه‌های متولی اجرای برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۴

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور.

به‌طور کلی در (جدول شماره ۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ ذیل دستگاه‌های وزارت کشور، ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، وزارت راه و شهرسازی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت اطلاعات، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» دیده شده بود اما اعتباری برای آن در نظر گرفته نشده بود که این موارد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ حذف شده‌اند.^۳

علاوه بر آن، ذیل (جدول شماره ۱۲) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اعتباری معادل ۴۲۰ میلیارد تومان برای برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» از محل یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی پیش‌بینی شده است در این رابطه مقایسه لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ چهار نکته را مشخص می‌کند. اول آنکه اعتبارات برنامه از ۹۲۰ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با ۵۴,۳ درصد کاهش به ۴۲۰ میلیارد تومان کاهش یافته است. دوم، در لایحه سهم اعتبارات برنامه از کل اعتبارات از محل یک درصد شرکت‌های دولتی (۱۰ همت) ۴,۲ درصد است؛ در حالی که این سهم در قانون بودجه سال گذشته ۹,۴ درصد بوده است. سوم، اعتبارات برنامه یادشده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ بدون متولی ذکر شده است، حال آنکه در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ دستگاه‌های متولی مشخص بوده‌اند. چهارم، در لایحه برنامه به دو زیر برنامه «ارتقای کمی و کیفی مؤلفه‌های مؤثر در ازدواج و تحکیم بنیان خانواده» با عدد ۲۳۰ میلیارد تومان و برنامه «ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و شکوفایی استعداد بانوان» با اعتبار ۱۹۰ میلیارد تومان تقسیم می‌شود. حال آنکه این برنامه در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ به چهار زیر برنامه «ارتقای کمی و کیفی مؤلفه‌های مؤثر در ازدواج و تحکیم بنیان خانواده و جوانی جمعیت»، «ارتقای کارآمدی و اثربخشی ساختارها و فعالیت‌ها در حوزه‌های خانواده، زنان و جوانان»، «ترویج فرهنگ فرزندآوری و اقدام‌های مؤثر در راستای جوانی جمعیت» و «ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و شکوفایی استعداد بانوان» تقسیم شده بود.

جدول ۴. مقایسه متولیان، اعتبارات و زیر برنامه‌های برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در (جدول شماره ۱۲) لایحه بودجه ۱۴۰۵ و قانون بودجه سال ۱۴۰۴

ردیف	برنامه اجرایی	قانون بودجه سال ۱۴۰۴		مبلغ کل
		مبلغ (میلیون ریال)	مبلغ کل	
۱	ارتقای کمی و کیفی مؤلفه‌های مؤثر در ازدواج و تحکیم بنیان خانواده و جوانی جمعیت	معاونت امور زنان ریاست جمهوری	۱۰۰,۰۰۰	۲,۳۰۰,۰۰۰ نکته: در لایحه عبارت «جوانی جمعیت» حذف شده است و به اعتبارات به تفکیک دستگاهی مشخص نیست.
		وزارت آموزش و پرورش	۱,۵۰۰,۰۰۰	
		سازمان تبلیغات اسلامی	۵۰۰,۰۰۰	
		نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها	۱,۰۰۰,۰۰۰	
		سازمان صداوسیما	۴۰۰,۰۰۰	
۲	ارتقای کارآمدی و اثربخشی ساختارها و فعالیت‌ها در حوزه‌های خانواده، زنان و جوانان	وزارت ورزش و جوانان	۲۰۰,۰۰۰	حذف

۲. افزون بر آن در (جدول ۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ذیل دستگاه‌های سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سازمان تبلیغات اسلامی برنامه‌ای با عنوان «آموزش الگوهای صحیح همسرگزینی فرهنگ‌سازی سبک زندگی اسلامی - ایرانی و ترغیب ازدواج به‌هنگام آسان و پایدار» بدون ذکر اعتبارات دیده شده بود که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ حذف شده‌اند.

لایحه بودجه سال ۱۴۰۵		قانون بودجه سال ۱۴۰۴			
مبلغ کل	مبلغ کل	مبلغ (میلیون ریال)	دستگاه متولی و همکار	برنامه اجرایی	ردیف
حذف	۳,۹۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	وزارت ورزش و جوانان	ترویج فرهنگ فرزندآوری و اقدامات مؤثر در راستای جوانی جمعی	۳
		۱,۲۰۰,۰۰۰	سازمان بسیج		
		۵۰۰,۰۰۰	سازمان صدا و سیما		
		۳۰۰,۰۰۰	حوزه‌های علمیه خاوران - جامعه الزهرا		
		۷۰۰,۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی		
		۳۰۰,۰۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی		
۱,۹۰۰,۰۰۰ نکته: در لایحه اعتبارات به تفکیک دستگاه‌ها مشخص نیست.	۱,۶۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی	ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و شکوفایی استعداد بانوان	۴
		۳۰۰,۰۰۰	سازمان بسیج		
		۱۵۰,۰۰۰	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها		
		۱۵۰,۰۰۰	ستاد عمره دانشجویی و عتبات		
		۵۰۰,۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش		

به‌طور کلی سه موضوع اصلی «زنان و خانواده»، «جوانی جمعیت» و «امور جوانان» در قالب یک برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» تنظیم شده است که ۶۹ درصد اعتبارات پیش‌بینی شده برای این برنامه به امور جوانان اختصاص یافته است. استناد این عبارت براساس (جدول شماره ۲) پیوست شماره (۴) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است که ذیل برنامه کلی «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان»، وزارت ورزش و جوانان هدف کمی خود را ساماندهی یک میلیون جوان عنوان کرده است و البته عنوان ساماندهی ابهام دارد و مشخص نیست عبارت ساماندهی دقیقاً به چه مسئله‌ای اشاره می‌کند.

۴. بررسی برنامه‌ها و اعتبارات با محوریت جوانی جمعیت

مقایسه لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ در موضوع جمعیت نشان می‌دهد از حیث اعتبارات و برنامه تغییرهایی به وجود آمده است که در ادامه گزارش راجع به این موارد توضیح‌هایی ارائه شده است.

۴-۱. افزایش حداقلی اعتبارات برای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و نامشخص بودن

متولی آن

براساس (جدول شماره ۹) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، اعتبارات پیش‌بینی شده در موضوع قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت پس از تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور و وفق مصوبات ستاد حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، ۸ هزار میلیارد تومان است که مقایسه آن با عدد ۷,۹ هزار میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد اعتبارات مختص اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت با رشد ناچیز ۱,۳ درصد مواجه بوده است.

۴-۲. اختصاص کارت امید مهر به مادران

یکی از نکات متمایز لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ با قانون بودجه سال ۱۴۰۴، پیش‌بینی ۱۴ همت اعتبار برای اجرای برنامه کارت امید مهر مادران بابت تأمین هزینه‌های ضروری شامل خوراک، پوشاک و ملزومات کودکان متولدین سال ۱۴۰۵ ذیل اعتبارات متفرقه در (جدول شماره ۹) است. لکن دستگاه متولی آن مشخص نیست.

۴-۳. حذف تسهیلات فرزندآوری

براساس بند «ث» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۲۷۰ همت تسهیلات قرض‌الحسنه به موضوع‌های ازدواج، فرزندآوری، ودیعه مسکن و سایر موارد اختصاص پیدا کرده بود که تسهیلات فرزندآوری برای فرزند اول ۴۰ میلیون تومان، فرزند دوم ۸۰ میلیون تومان، فرزند سوم ۱۲۰ میلیون تومان، فرزند چهارم ۱۵۰ میلیون تومان و فرزند پنجم و بیشتر ۲۰۰ میلیون تومان تعیین شده بود. اما تسهیلات فرزندآوری؛ موضوع ماده (۱۰) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ حذف شده است. براساس تبصره «۳» ماده (۷۲) «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» مصوبه مجلس در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۴ تحقق موضوع ماده (۱۰) این قانون با محوریت تسهیلات فرزندآوری منوط به تصویب آن در بودجه سنواتی است، لذا دولت در پیش‌بینی یا فقدان پیش‌بینی منابع این تسهیلات در لایحه بودجه از حیث حقوقی اختیار داشته است، اما حذف سیاست جمعیتی همچون تسهیلات فرزندآوری از لایحه بودجه که در قوانین بودجه سنواتی سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴ به صورت مداوم دیده شده و پشتوانه اجرای چندین ساله دارند، پدیدار شدن فضای نااطمینانی در جامعه نسبت به حمایت‌های دولت از موضوع فرزندآوری خانواده‌ها را شدت می‌بخشد. در این راستا و براساس تبصره «۳» ماده (۷۲) «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» شایسته است که مجلس شورای اسلامی با عنایت به مقدرات دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ در خصوص مبلغ تسهیلات فرزندآوری برای هر فرد متناسب با تورم سالیانه، شیوه و جزئیات بازپرداخت شامل دوره زمانی و تضامین، تکلیف بانک‌ها به انتشار تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در نوبت به صورت عمومی تصمیم بگیرد.

۴-۴. ثابت ماندن امتیازهای کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده

و جوانی جمعیت

در ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت آمده است؛ «دولت مکلف است برای کلیه گروه‌های مختلف حقوق بگیر در دستگاه‌های مذکور در ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و همچنین نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات، سازمان انرژی اتمی (به استثنای مشمولین قانون کار) از قبیل کارکنان کشوری و لشکری، اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و قضات، از ابتدای سال ۱۴۰۱، به مدت پنج سال، افزایش حقوق سالیانه را در سقف ردیف حقوق و جبران خدمت به‌گونه‌ای اعمال نماید که هر ساله، کمک هزینه اولاد و حق عائله‌مندی مشمولان این ماده در چارچوب افزایش سنواتی حقوق و دستمزد به ترتیب به میزان صد درصد (۱۰۰٪) و پنجاه درصد افزایش یابد. پیرو این حکم، در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ و براساس تکلیف مورد (۵) بند «الف» تبصره «۱۲» با موضوع شیوه افزایش حقوق و دستمزد، امتیاز کمک هزینه عائله‌مندی و حق اولاد موضوع بند «۴» ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری برای شاغلان مشمول ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت به ترتیب ۳۶۲۵ و ۲۹۶۷ و معادل ریالی امتیاز مذکور برای سایر مشمولان

ماده مذکور تعیین می‌گردد.» اما بررسی جدول الزامات مصارف لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که امتیاز کمک‌هزینه عائله‌مندی و امتیاز کمک‌هزینه حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، در بخش مربوط به حقوق و مزایای کلیه دستگاه‌های موضوع بند «۱۵» ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه‌های سنواتی ثابت مانده‌اند.

۴-۵. حذف معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
در بند «۵» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ آمده است؛ در راستای تحقق ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت با اصلاحات و الحاقات بعدی، اشخاص حقیقی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم با رعایت شرایط مذکور در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت به ازای فرزند سوم و بیشتر که از آبان سال ۱۴۰۰ به بعد متولد شده‌اند به ازای هر فرزند مشمول ۱۵ درصد افزایش در تخفیف مالیاتی می‌شوند. اما بررسی بخش الزامات وصول منابع مالیاتی جدول الزامات منابع لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد این مورد از سوی دولت دیده نشده است.

۴-۶. حذف احکام مربوط به مسکن و زمین رایگان؛ موضوع قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
در بند «پ» تبصره «۱۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ آمده است؛ وزارت راه و شهرسازی (شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید، سازمان ملی زمین و مسکن و شرکت بازآفرینی شهری ایران) و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف‌اند با رعایت کلیه قوانین تا سقف سیصد هزار میلیارد ریال از محل منابع داخلی و یا تهاتر اراضی و املاک متعلق به خود (پس از ارزش‌افزایی) و یا قدرالسهم شرکت‌های فوق از طرح (پروژه)‌های مشارکتی را به قیمت کارشناسی یا فروش از طریق مزایده مشروط به حفظ کاربری بعد از واگذاری و حسب مورد با سازوکار گردش خزانه‌داری کل کشور از طریق ردیف درآمد-هزینه مربوط برای عملیات آماده‌سازی، محوطه‌سازی، تأمین و اجرای خدمات روبنایی و زیربنایی طرح‌های مسکن حمایتی محرومین، طرح‌های بازآفرینی شهری، احیای بافت‌های فرسوده تاریخی، سکونتگاه‌های غیررسمی و سایر موارد پیش‌بینی شده در قانون جهش تولید مسکن مصوب ۱۴۰۰/۵/۱۷ و قانون برنامه هفتم پیشرفت ۴ و مواد (۴) و (۷) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و همچنین تکمیل واحدهای مسکن مهر صرف کند. همچنین در بند «ت» تبصره «۱۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ آمده است؛ برای حمایت از خانواده و تحقق جوانی جمعیت، وزارت راه و شهرسازی مکلف است در سال ۱۴۰۴ در شهرها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در روستاها، یک قطعه زمین به صورت رایگان در قالب شرایط مندرج در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت به خانواده‌های دارای چهار فرزند و بیشتر زیر بیست سال که زمین آن حسب مورد در روستاها و در محل شهرهای زیر پانصد هزار نفر جمعیت تأمین می‌شود، اختصاص دهد. گفتنی است این موارد در جدول الزامات مصارف لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ حذف شده‌اند.

۵. بررسی برنامه‌ها و اعتبارات با محوریت جوانان

۵-۱. حذف تسهیلات ازدواج

براساس بند «ث» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۲۷۰ همت تسهیلات قرض‌الحسنه به موضوع‌های ازدواج، فرزندآوری، ودیعه مسکن و سایر موارد اختصاص پیدا کرده بود که مبلغ وام تعیین شده برای هر فرد، همان عدد مصوب

در بند «ث» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۴۰۳ بود که در آن، مبلغ تسهیلات برای هر فرد ۳۰۰ میلیون تومان و برای پسران زیر ۲۵ سال و دختران زیر ۲۳ سال مبلغ ۳۵۰ میلیون تومان در نظر گرفته شده بود. اما تسهیلات ازدواج؛ مهم‌ترین و تنها سیاست تشویقی برای ازدواج جوانان از لایحه بودجه ۱۴۰۵ حذف شده است. علاوه بر حذف این سیاست، بنا به آمار بانک مرکزی، تعداد قابل توجهی از جوانان همچنان در صف انتظار دریافت تسهیلات ازدواج هستند. در این راستا و در ۷ ماه نخست سال ۱۴۰۴، تعداد ۴۲۵,۴۶۸ نفر در انتظار دریافت تسهیلات ازدواج هستند و صرفاً ۲۹۷,۴۵۶ نفر تسهیلات ازدواج خود را دریافت کرده‌اند [1].

براساس تبصره «۳» ماده ۷۲ «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» مصوبه مجلس در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۴، تسهیلات بانکی موضوع ماده (۶۸) این قانون با محوریت تسهیلات ازدواج جوانان منوط به تصویب آن در بودجه سنواتی است، لذا دولت از حیث حقوقی در پیش‌بینی یا عدم پیش‌بینی منابع این تسهیلات در لایحه بودجه اختیار داشته است. لکن حذف سیاست فراگیر و مهمی همچون تسهیلات ازدواج جوانان از لایحه؛ که در قوانین بودجه سنواتی سال‌های گذشته به صورت مداوم دیده شده و پشتوانه اجرای چندین‌ساله دارد، پدیدار شدن فضای نااطمینانی میان جوانان نسبت به حمایت‌های دولت و مداوم دیده شدن موضوع ازدواج آنها را شدت می‌بخشد. در این راستا و براساس تبصره «۳» ماده (۷۲) «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» شایسته است که مجلس شورای اسلامی با عنایت به مقدرات دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ در خصوص مبلغ تسهیلات ازدواج برای هر فرد متناسب با تورم سالانه، شیوه و جزئیات بازپرداخت شامل دوره زمانی و تضامین، تکلیف بانک‌ها به انتشار تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در نوبت به صورت عمومی تصمیم بگیرد.

۲-۵. حذف سهم جوانان از اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان

براساس بند «ث» ماده (۷۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت؛ ۰,۲۷ درصد از کل ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده باید در طول اجرای برنامه برای ساماندهی امور جوانان و ترویج و تعمیم فعالیت بدنی و همگانی شدن ورزش اختصاص یابد. این مبلغ در ردیف‌های مربوط به وزارتخانه‌های ورزش و جوانان به میزان ۶۰ درصد و آموزش و پرورش به میزان ۴۰ درصد در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود. متناظر این حکم، در بند «گ» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ آمده بود که ۲۰ درصد از کل منابع بابت ترویج، تسهیل، آموزش و مشاوره‌های پیش از ازدواج و انتخاب همسر پرداخت می‌شود. اما در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، نه در جدول الزامات مصارف و نه ذیل (جدول ۱-۷): اعتبارات ردیف‌های متفرقه منتقل شده به (جدول شماره ۷) دستگاه‌های اجرایی، در ستون «موضوع» مقابل ردیف ۵۳-۷۳۰۰۰۰۰ مختص اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان، این سهم دیده نشده است. این در حالی است که مجموع اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان از محل ۰,۲۷ درصد از ۱۰,۶ هزار میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با افزایش ۱۸,۵ درصدی به ۱۲,۵۵ هزار میلیارد تومان رسیده است و با توجه به تعدد و فراگیر بودن مسائل جوانان، باید سهم مناسبی از کل اعتبارات متفرقه وزارتخانه از محل ۰,۲۷ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده در (جدول ۱-۷) برای امور جوانان مشخص شود.

جدول ۵. مقایسه میزان رشد اعتبارات وزارت ورزش و جوانان از محل ۲۷ درصد در لایحه بودجه ۱۴۰۵ در مقایسه با ۱۴۰۴

قانون/لایحه	نشانی	طبقه‌بندی شماره	کد دستگاه	عنوان دستگاه	موضوع	مصوب		جمع کل
						هزینه‌ای	تملك دارائی‌های سرمایه‌ای	
قانون بودجه سال ۱۴۰۴	(جدول شماره ۱-۷): اعتبارات متفرقه انتقال یافته به (جدول ۷-ب) در سال ۱۴۰۴	۷۳۰۰۰۰-۵۳	۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	اعتبار موضوع بند «ث» ماده (۷۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت (۰.۲۷) درصد از کل ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده)	۳۱,۹۳۵,۵۰۰	۷۳,۹۶۶,۰۰۰	۱۰۵,۹۰۱,۵۰۰ (میلیون ریال)
لایحه بودجه سال ۱۴۰۵	(جدول شماره ۷-۱): اعتبارات ردیف‌های متفرقه منتقل شده به (جدول شماره ۷) دستگاه‌های اجرایی	۷۳۰۰۰۰-۵۳	۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	پیشرفت (۰.۲۷) درصد از کل ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده)	۴۱,۰۴۷,۰۰۰	۸۴,۴۷۰,۰۰۰	۱۲۵,۵۱۷,۰۰۰ (میلیون ریال)

مآخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

۳-۵. پیش‌بینی جذب و به‌کارگیری مدیران نخبه جوان

در (جدول شماره ۹) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، برنامه‌ای تحت عنوان «جذب، برگزاری دوره‌های آموزشی و به‌کارگیری ۵۰۰ مدیر نخبه جوان» تعریف شده است که اعتباری معادل ۴۲۰ میلیارد تومان برای اجرای این برنامه پیش‌بینی شده است. گفتنی است که این برنامه می‌تواند از طریق همکاری مشترک سازمان اداری استخدامی با معاونت امور جوانان وزارت ورزش و جوانان و بنیاد ملی نخبگان انجام گیرد.

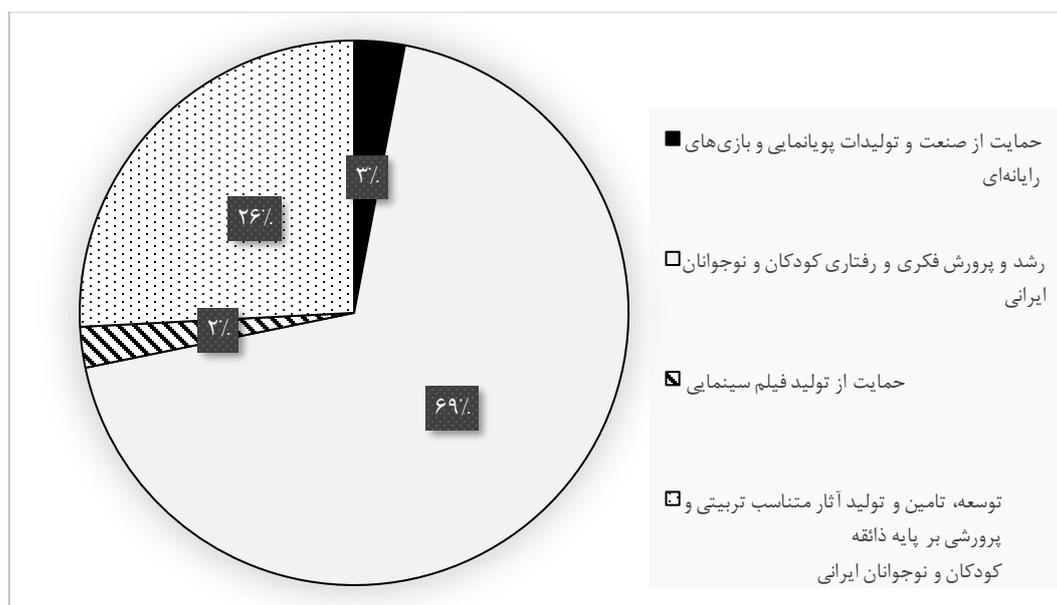
۶. بررسی برنامه‌ها و اعتبارات با محوریت نوجوانان

در جدول شماره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ذیل برنامه اجرایی «اعتلای سبک زندگی ایرانی- اسلامی و ارتقای فرهنگ و هنر» با هدف حمایت از صنعت و تولیدات پویانمایی و بازی‌های رایانه‌ای، به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان اعتباری معادل ۱۰۰ میلیارد تومان اختصاص یافت. اما در (جدول شماره ۱۲) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، دستگاه‌های دریافت‌کننده اعتبارات و به تبع آن کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان حذف شده‌اند.

موضوع دیگر ثابت ماندن تولید کتاب و فیلم بلند در حوزه نوجوانان است. در این راستا و ذیل (جدول شماره ۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۴، یکی از اهداف کمی اعلام‌شده دولت برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تولید ۱۳ هزار کتاب تألیفی در حوزه کودک و نوجوان بوده است که با وجود روند رو به رشد تا آن زمان، اما براساس اهداف کمی اعلام شده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، هدف‌گذاری کمی افزایش نیافته است. این موضوع در خصوص فیلم بلند نیز صدق می‌کند. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، هدف‌گذاری کمی ساخت ۵ مورد فیلم بلند در حوزه کودک و نوجوان بوده است که هدف این وزارتخانه در سال ۱۴۰۴ نیز همان ۵ مورد اعلام شده بود. تغییر دیگر، آنکه با وجود هدف‌گذاری کمی سازمان

تبلیغات اسلامی در سال ۱۴۰۴ برای تولید ۲ فیلم بلند در حوزه کودک و نوجوان، اما این سازمان در لایحه بودجه ۱۴۰۵ هدفی مختص نوجوانان تعریف نکرده است. موضوع دیگر در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، هدف‌گذاری کمی بنیاد حفظ و نشر آثار ارزش‌های دفاع مقدس و مقاومت برای تألیف ۱۳۰۰ عدد کتاب در حوزه کودک و نوجوان ذیل برنامه اعتلای سبک زندگی ایرانی-اسلامی و ارتقا است که این عدد در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۱۱۰۰ مورد بوده است. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برنامه‌های حمایت از تولید فیلم سینمایی، توسعه، تأمین و تولید آثار متناسب تربیتی و پرورشی بر پایه ذائقه کودکان و نوجوانان ایرانی، رشد و پرورش فکری و رفتاری کودکان و نوجوانان ایرانی، حمایت از صنعت و تولیدات پویانمایی و بازی‌های رایانه‌ای است که ۶۹ درصد اعتبارات این کانون مصروف برنامه «رشد و پرورش فکری و رفتاری کودکان و نوجوانان ایرانی» خواهد شد. بنابراین بیشترین اعتبار در حوزه نوجوان مصروف موضوع‌های تربیتی می‌شود اما دقیقاً مشخص نیست که کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان چه اقداماتی را ذیل این برنامه مورد نظر دارد.

شکل. نمودار اعتبارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به تفکیک برنامه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

به‌طور کلی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در موضوع نوجوانان، اغلب بر ابزار و قالب‌های متعارف جهت پر کردن اوقات فراغت همچون کتاب، فیلم بلند و سینمایی، پویانمایی و بازی‌های رایانه‌ای متمرکز است. حال آنکه موضوع‌های مهمی همچون فعالیت بدنی، آشنایی با فعالیت اقتصادی، پوشاک و مشارکت اجتماعی نوجوان در لایحه دیده نشده‌اند. همچنین مقایسه با بودجه سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که یکی از متولیان فرهنگ در کشور؛ سازمان تبلیغات اسلامی ذیل لایحه بودجه و مختص موضوع نوجوان برنامه‌ای پیش‌بینی نکرده است و موضوع حائز اهمیت دیگر، حذف دستگاه‌های متولی ذیل (جدول شماره ۱۲) برای دریافت اعتبارات ویژه ساخت و حمایت از پویانمایی است. موضوع

مهم دیگر، تمام برنامه‌های حوزه نوجوان مشترک با کودک ذیل عبارت «کودک و نوجوان» تعریف شده است. به لحاظ دقت در موضوع و اطمینان از اثربخشی تولیدات یادشده، تمایز برنامه‌ها میان این گروه‌ها حائز اهمیت است.

۷. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مجموع تقریبی اعتبارات دستگاه‌های متولی موضوعات خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان شامل معاونت امور زنان و خانواده، دبیرخانه ستاد ملی جمعیت، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و معاونت امور جوانان وزارت ورزش و جوانان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، با ۲۳٫۶ درصد افزایش به نسبت قانون بودجه سال ۱۴۰۴ به ۳٫۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. این اعتبار صرفاً ۰٫۵۷ درصد کل منابع عمومی دولت است که حدود ۹۳ درصد از این اعتبارات متعلق به معاونت امور جوانان و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است. به‌طور کلی نکات مهم موجود در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در نسبت با موضوع‌های فرابخشی خانواده، زنان، جمعیت، نوجوانان و جوانان عبارت‌اند از:

در موضوع برنامه مشترک:

- با وجود گسترده بودن هر کدام از موارد فرابخشی زنان و خانواده، جمعیت و جوانان، اما همه این موضوع‌ها تحت عنوان یک برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» در لایحه در نظر گرفته شده‌اند. همچنین اعتبارات پیش‌بینی شده برای این برنامه اندک و در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با ۲۱٫۲ درصد کاهش به ۲٫۲۶ هزار میلیارد تومان رسیده است.
- دستگاه‌های مهم و مرتبط با موضوع‌های ذیل برنامه، همچون اهمیت نقش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در موضوع جمعیت، ذیل این برنامه اعتبار دریافت نمی‌کنند.
- اعتبارات برنامه از محل یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی ذیل (جدول شماره ۱۲) از ۹۲۰ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با ۵۴٫۳ درصد کاهش به ۴۲۰ میلیارد تومان تنزل یافته و بدون متولی است.

در موضوع جوانی جمعیت:

- به‌رغم اتخاذ سیاست اعطای امیدکارت به مادران با اعتبار ۱۴ هزار میلیارد تومان، اما متولی این اعتبار مشخص نیست. همچنین مجموع اعتبار در نظر گرفته شده برای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت ۸ هزار میلیارد تومان است که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۴ صرفاً با ۱٫۳ درصد رشد همراه بوده است و متولی آن نیز مشخص نیست. این در حالی است که دبیرخانه ستاد ملی جمعیت به‌عنوان راهبر سیاست‌های جمعیتی به‌ویژه قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت شناخته می‌شود و ایفای نقش این دبیرخانه در اجرای سیاست مذکور می‌تواند مؤثر باشد. اما در لایحه بودجه دبیرخانه نقش تضعیف شده‌ای دارد.
- لازم است حکم ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، رعایت شود؛ طبق این ماده، «دولت مکلف است احکام قوانینی که طی پنج سال منتهی به ارائه لایحه بودجه، به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و برای آن اعتباری پیش‌بینی نکرده است را به همراه لایحه به مجلس منعکس نماید». این امر در لایحه منعکس نشده است. طبق ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین و بودجه‌های سنواتی مصوب ۱۴۰۴، دولت باید الزامات بودجه‌ای

- قوانین از جمله قانون برنامه هفتم و قانون بودجه سال ۱۴۰۴ را (به شرح ذیل) در لایحه بودجه ۱۴۰۵، درج کند؛ در غیر این صورت، نقض صدر اصل (۵۲) (مبنی بر تهیه لایحه بودجه براساس ترتیبات قانونی) رخ داده است.
- در رابطه با موضوع فوق، تسهیلات فرزندآوری موضوع بند «ث» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ و ماده (۱۰) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ حذف شده است. با وجود آنکه مبتنی بر تبصره «۳» ماده (۷۲) «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» دولت در خصوص پیش‌بینی یا فقدان پیش‌بینی منابع برای تسهیلات فرزندآوری اختیار دارد، اما حذف سیاست جمعیتی همچون تسهیلات فرزندآوری از لایحه بودجه که در قوانین بودجه سنواتی به صورت مداوم دیده شده و پشتوانه اجرای چندین ساله دارند، پدیدار شدن فضای نااطمینانی در جامعه نسبت به حمایت باثبات و مداوم دولت از موضوع فرزندآوری خانواده‌ها را شدت می‌بخشد. لذا مطلوب است مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ برای مبلغ تسهیلات فرزندآوری برای هر فرد متناسب با تورم سالیانه، شیوه و جزئیات بازپرداخت شامل دوره زمانی و تضامین، تکلیف بانک‌ها به انتشار تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در نوبت به صورت عمومی تصمیم بگیرد.
 - امتیاز کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و مورد (۵) بند «الف» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۴۰۴، در لایحه بودجه افزایش نیافته‌اند.
 - معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و بند «ه» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ در لایحه در نظر گرفته نشده‌اند.
 - احکام مربوط به مسکن و زمین رایگان ذیل قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت؛ موضوع بندهای «پ» و «ت» تبصره «۱۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۴ از لایحه بودجه حذف شده‌اند.

در موضوع نوجوان:

- برخلاف گذشته، نوجوانان در مقایسه با کودکان تفاوت‌های بنیادینی پیدا کرده‌اند، اما در تمام سیاست‌های پیش‌بینی شده در لایحه، نوجوان همراه با کودک مخاطبان برنامه معرفی شده‌اند که این مسئله ممکن است به پدیده «کودکانگاری نوجوان» در اجرای برنامه منجر شود.
- به جای توجه مسئله‌محور و برنامه‌ای به موضوع نوجوان، عمدتاً عملکرد و اقدامات مبتنی بر قالب‌ها تعریف شده‌اند.

در حوزه جوانان:

- اعتبارات اختصاص یافته به امور جوانان در وزارت ورزش و جوانان بسیار اندک و به‌طور تقریبی، حداقل ۵,۹ درصد کل اعتبارات وزارت ورزش و جوانان برآورد می‌شود.
- تسهیلات ازدواج جوانان از لایحه بودجه حذف شده است. با وجود آنکه مبتنی بر تبصره «۳» ماده (۷۲) «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»، دولت در خصوص پیش‌بینی یا فقدان پیش‌بینی منابع در لایحه بودجه برای تسهیلات ازدواج اختیار داشته، اما حذف این سیاست ریشه‌دار و مهم تبعات منفی را در تشکیل خانواده جوانان در پی خواهد داشت. لذا شایسته است که مجلس شورای اسلامی براساس تبصره «۳» قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ در خصوص مبلغ تسهیلات ازدواج برای هر فرد متناسب با تورم سالیانه، شیوه و جزئیات بازپرداخت شامل دوره زمانی و تضامین، تکلیف بانک‌ها به انتشار تعداد تسهیلات پرداختی

و افراد در نوبت به صورت عمومی و همچنین تمهید ویژه برای کاهش تعداد افراد در صف انتظار برای دریافت تسهیلات ازدواج تصمیم بگیرد.

- حکم مشخص کننده سهم امور جوانان از اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان؛ موضوع بند «گ» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۴، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در نظر گرفته نشده است.

پیشنهاد‌های مرکز پژوهش‌ها

در موضوع برنامه مشترک:

- به سبب سهولت دستگاه‌ها در عملکرد و ارزیابی ناظران از اثربخشی اقدام‌ها، پیشنهاد می‌شود برنامه کلی «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان» به سه برنامه «زنان و خانواده»، «جوانی جمعیت» و «جوانان» تفکیک شود و ذیل دستگاه‌ها متناسب با مأموریت‌های آنها، هر کدام از این برنامه‌ها تعریف شوند.
- درج نام معاونت امور زنان و خانواده و وزارت ورزش و جوانان (معاونت امور جوانان) ذیل (جدول شماره ۱۲) لایحه بودجه، برای دریافت اعتبارات برابر برنامه «تحکیم نهاد خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و امور جوانان».

در موضوع جوانی جمعیت:

- مشخص کردن دبیرخانه ستاد ملی جمعیت به عنوان متولی هر دو اعتبار ۱۴ همت (برای امیدکارت مادران) و ۸ همت (برای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت) در (جدول شماره ۹) لایحه بودجه.
- اعمال امتیازهای کمک‌هزینه عائله‌مندی و حق اولاد؛ موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در جدول الزامات مصارف قانون بودجه.
- اعمال معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی؛ موضوع ماده (۱۸) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در جدول الزامات منابع قانون بودجه.

در موضوع جوانان:

- تعیین سهم ۴۰ درصدی برای امور جوانان (ازدواج، مهارت‌آموزی شغلی و اوقات فراغت) از کل اعتبارات متفرقه وزارت ورزش و جوانان از محل ۰,۲۷ درصد مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد، در ستون «موضوع» مقابل ردیف با شماره طبقه‌بندی ۵۳-۷۳۰۰۰۰ در (جدول شماره ۷-۱) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵.

منابع و مآخذ

- [۱] آمار دریافتی از بانک مرکزی براساس نامه به شماره ۲۳۸۷۴۶/۰۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۱۹.
- [۲] قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور.
- [۳] لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور.

گزیده سیاستی

بررسی موضوعات خانواده، زنان، جمعیت، نوجوان و جوان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد؛ کاهش اعتبارات اندک برنامه مشترک، حذف تسهیلات فرزندآوری، توجه غیرمسئله‌محور به نوجوان، حذف تسهیلات ازدواج و حداقلی بودن اعتبارات حوزه جوانان چالش‌های لایحه هستند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir